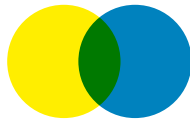

BUPL's vision for fremtidens skole

BUPL's Vision for fremtidens folkeskole

Fremtidens folkeskole skal være udvidede fysiske og sociale rum, som er inkluderende, motiverende, legende, inspirerende, lærerige og sjove. Sådan skal det gerne opleves af både børn, pædagoger, lærere, ledere og forældre. Det vil gavne trivsel og læringen og derved også den enkeltes mulighed for at få et godt liv. Og sidegevinsten er selvfølgelig, at også samfundsøkonomien generelt vil styrkes.

Rundt omkring på landets folkeskoler samarbejder pædagoger og lærere i stadig stigende grad. Samarbejdet har forskellig form, struktur og baggrund, men fælles er, at pædagoger og lærere sammen skaber nye læringsrum for børnene ved at respektere og bruge hinandens fagligheder. Pædagogerne er med til at skabe trivsel, kreativitet og læring hos børnene både i og uden for klasselokalet. Trivsel er en afgørende forudsætning for læring – og omvendt. Det ved både pædagoger og lærere. Og det ved de mange kommuner, der starter frugtbare, nytænkende og langsigtede projekter med barnets trivsel og læring som klare mål.

Opgaven for 'Folkets skole' er børnenes nutid og landets fremtid, og det er indlysende, at den danske folkeskole derfor skal forbedres ved at diskutere og udvikle skolen løbende. BUPL mener, at et af midlerne er, at politikerne prioriterer pædagogers rolle i folkeskolen og fastholder og udvider rammerne for det gode pædagog-lærer-samarbejde.

I BUPL glæder vi os derfor til at indgå konstruktivt i debatten om fremtidens folkeskole.

Allan Baumann, medlem af BUPL's forretningsudvalg.

*Rikke Corneliussen,
pædagog i indskolingen på
Bredagerskolen, Jelling*

*På forsiden er det pædagog
Helle Elsborg*

Indledning

En vision om fremtidens folkeskole hænger nøje sammen med forventningerne til fremtidens børne-, ungdoms- og arbejdsliv. Samtidig hænger det også sammen med mere generelle forventninger til fremtidens samfund.

Man kan pege på en række sandsynlige tendenser:

- Kreativitet og innovation får stigende betydning.
- Ændringerne på arbejdsmarkedet vil ske hurtigere, og derfor vil livslang læring fortsat være et fælles ansvar og et krav til den enkelte. Det vil være livslang læring, som både foregår i formelle og uformelle rammer.
- Mængden af sociale relationer i både arbejds- og privatlivet vil være stigende, hyppigere skiftende og foregå på mange forskellige måder.
- Adgang til viden, data og fakta vil være ekstremt nem, til gengæld vil evnen til at søge og vurdere kilder være meget nødvendig.
- Kultur og sprogforståelse vil på grund af den stadig accelererende globalisering også være helt nødvendige kompetencer.

Alle disse tendenser peger på, at skolens parter kontinuerligt skal diskutere og udvikle folkeskolen og andre læringsrum. Faglig grundviden, læsning og matematik vil selvfølgelig stadig være nødvendig på samme måde som de grundlæggende formål omkring børns alsidige udvikling, udvikling af fantasi, ligeværd og demokrati.

Forandring sker ikke nødvendigvis ved hjælp af lovgivning. De sidste 10 år er der sket mere end 30 forandringer af folkeskoleloven, men de væsentligste forandringer er i samme periode sket nedefra blandt medarbejderne på skolerne i samarbejde med kommunerne.

I BUPL vil vi gerne bidrage til diskussionerne af fremtidens folkeskole, og det gør vi blandt andet ved at lancere denne vision for fremtidens folkeskole.

Visionen indeholder først og fremmest tre bud på:

1. Børn og unges kompetencer i fremtidens folkeskole.
2. Organiseringen af fremtidens folkeskole.
3. Pædagoger i fremtidens folkeskole.

God læse- og debatlyst!

Børn og unges kompetencer i fremtidens folkeskole

De tendenser, der blev peget på indledningsvis, skaber forskellige kompetencebehov. Der er behov for, at børn og unge bliver gode til selvrefleksion, moralske og etiske overvejelser og får en høj grad af integritet. Samtidig skaber disse tendenser også en risiko for øget eksklusion, og behovet for inkluderende fællesskaber, støttet af både pædagoger og lærere, vil derfor blive større.

Samlet set peger disse tendenser på, at fremtidens kernekompetencer bliver mere personlige og sociale, og ikke kun faglige. Fremtidens børn og unge skal både lære at lære og lære at være.

Børn og unge skal i fremtidens skole ud over faglige kompetencer i lige så høj grad opdyrke følgende centrale kompetencer:

Kreativitet – evnerne og lysten til at udforske, opfinde, organisere og anvende ting og viden anderledes.

Empati og social ansvarlighed – evnerne og lysten til at være inkluderende ved at drage omsorg for både ens nærmeste medmennesker, større fællesskaber og miljøet.

Handlekompetence – evnerne og lysten til kritisk, konstruktiv vurdering af egne og samfundets handlemuligheder.

Selvindsigt – evnerne og lysten til at lære at være, dannelse og omstillingsparathed.

Verdensborgerskab – evnerne og lysten til sprog og tolerant kulturforståelse.

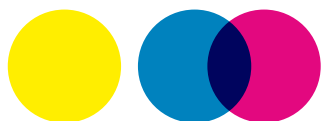
Medborgerskab – evnerne og lysten til at være demokratisk aktiv både i forhold til lokale og til globale spørgsmål.

Nysgerrighed – evnerne og lysten til at lære for eksempel gennem leg og forblive motiveret til livslang læring og udvikling.

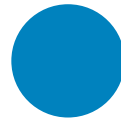
Kompetencerne hviler på et fagligt fundament, der ikke er målet i sig selv, men som opbygges gennem læringsaktiviteter, der har de andre kompetencer som målsætning.

Professor David Ng Foo Seong formulerer det sådan her:

” Vi ved ikke, hvilke problemer og udfordringer de, der er børn i dag, vil blive mødt med i fremtiden. Vi ved ikke, hvilken viden der er nødvendig for, at børnene kan begå sig i fremtidens samfund. Derfor er det vores ansvar at udstyre dem med kompetencer til at løse de problemer, de vil møde i livet og på arbejdsmarkedet.”

Organiseringen af fremtidens folkeskole

I BUPL vil vi åbne skolen op i samarbejde med pædagoger, lærere og ledere. Fremtidens skole skal bygge på tillid til pædagoger, lærere og ledere, høj faglighed og en styrket fælles ledelse.

I BUPL forestiller vi os en mere fleksibel folkeskole. Vi tror eksempelvis på, at skolen skal være den ansvarlige kerne i et læringssamarbejde mellem virksomheder, organisationer, klubber og sportsklubber o.lign. Men fleksibiliteten må ikke være på bekostning af de svageste elever. Tværtimod skal en mere fleksibel organisering anvendes til at fremme den inkluderende folkeskole.

Læring kommer også til at foregå andre steder end i klasserummet. Der vil være samarbejder i virtuelle fællesskaber på tværs af grænser og sprog. Der vil opstå nye fællesskaber, og de sociale relationers betydning vil være stigende.

Samlet set peger det på, at fremtidens skoler skal organiseres ud fra følgende principper:

Fokus på inklusion – hvilket stadig betyder rammer, som hjælper til at skabe forpligtende fællesskaber. 95-procent-målsætningen skal opfyldes. Overgange forbedres og gøres mere flydende.

Fokus på samarbejde – i skolebestyrelser, hvor pædagoger og pædagogfaglige ledere skal være repræsenteret, i relation til børn og forældre, kommunen og i forhold til kolleger på andre institutioner. En tværfaglighed og ligeværdighed i skolens ledelse og blandt medarbejderne.

Adhoc-organisering – fagene kan integreres (projektorganisering), læringsteam, farvel til den gamle klassestruktur baseret på alder, men fortsat med forpligtende og støttende fællesskaber.

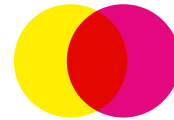
Varierede pædagogiske aktiviteter – både børneselvalgte samt voksenstyrede aktiviteter i løbet af hele dagen og stor variation i indholdet af trivsels- og læringsaktiviteterne.

Åbne læringsrum – men også specialiserede rum og læring andre steder end på skolen. Naturen og kulturen uden for skolen skal i endnu højere grad anvendes.

*Lene Skov, pædagog i
indskolingen på
Bredagerskolen, Jelling*

Pædagoger i fremtidens folkeskole

Pædagoger og pædagogfaglige ledere løser vigtige opgaver sammen. Det er åbenlyst, at deres særlige opmærksomhed på børns generelle fællesskaber, på mere utraditionelle læringsmiljøer og på de inkluderende potentialer i skolefællesskaberne er enormt vigtige for fremtidens skole.

Hvordan pædagoger og de pædagogfaglige leders særlige opgaver skal være, kan ikke fastsættes i detaljer centralt. Positioner og opgaver skal udvikles, defineres og respekteres lokalt inden for overordnede centralt fastsatte rammer.

Fremtidens pædagoger og pædagogfaglige ledere i skolen vil, med udgangspunkt i folkeskolens formålsparagraf, blandt andet:

Være ledere af børnegrupper – en base for tryghed og omsorg med fokus på relationsarbejdet og de ligheds- og fællesskabende aktiviteter.

Have et helhedssyn på børn og unge – pædagogernes fokus vil stadig være på barnet og fællesskabet, men ikke kun i skolerammen. Pædagoger har også ansvar for overgange ind i og ud af skolen.

Udføre både generelle og specielle opgaver – nogle opgaver vil være mere specialiserede såsom arbejdet med fx inklusion, it, dokumentation, familien, alternative læringsformer og rådgivningsopgaver over for kolleger på skolen og udenfor. Men de fleste opgaver vil fortsat være pædagogiske opgaver med primært fokus på de enkelte børn og børnefællesskaberne.

Udvikle og dokumentere andre sider af skolens virke end de individuelle kognitive læringsmål.

Være pædagogfaglige ledere på skolerne – i samarbejde med andre ledere på skolen og i samarbejde med ledere på andre institutioner.

Være orienteret mod kultur og natur – med fokus på almen dannelse, miljø, integration samt sundhed og bevægelse.

Være engageret i kreative, musiske og praktiske læringsaktiviteter – pædagogerne vil indgå i arbejdet med at styrke de traditionelle kreative aktiviteter.

Organisere og vedligeholde eksterne relationer og aktiviteter herunder både forenings- og familiearbejde.

Tage medansvar for forældresamarbejdet.

Alle disse funktioner skal selvfølgelig udfyldes i samarbejde med skolens øvrige medarbejdere. Pædagoger skal først og fremmest fortsat påtage sig et medansvar for alle børn og unges liv – uanset den institutionelle ramme. Pædagoger kan bidrage til, at folkeskolen er motiverende, legende, inspirerende, lærerig og sjov.

BUPL's vision for fremtidens skole

Maj 2012

BUPL

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund

Blegdamsvej 124

2100 København Ø.

Pjecen kan downloades på www.bupl.dk

Grafisk tilrettelæggelse: Jeanne Olsen, BUPL.

Foto: Chili Foto

Tak til Bredagerskolen, Jelling

